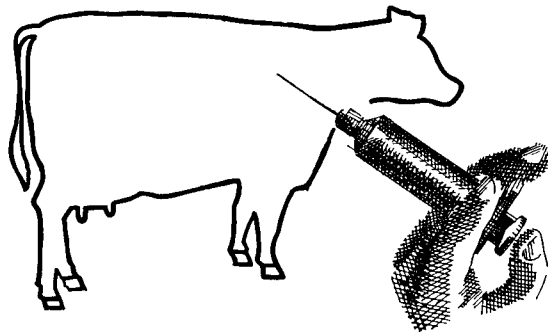

בריאות

איפוא עומדים אנחנו?

פרופ' שלם, ממציא השיטה הזאת, שביקר בארץ לפני כ-4 שנים (הוזמן במיוחד על ידי משרד החקלאות), בדק את המצב בעדרים ואת טיב החלב במחלבות ובדור"ח שלו הצביע במיוחד על יעילות הבדיקה של סמ"ט. (היתה לי הזכות להיפגש מספר פעמים עם פרופ' שלם לשיחות, להקשיב להרצאותיו ואף לעבוד במחלבה בבדיקות החלב בשיטת סמ"ט). וכעת — תשובה לשאלתו של א. לוי בסיום מאמרו „איפה עומדים אנחנו?”

1. אנו נמצאים במצב המאפשר לנו לארגן ולבצע את בדיקות סמ"ט בארץ;

2. את הריאגנט מכינים זה מספר שנים במכון הווטרנרי בבית-דגן, ואנו גם מקבלים אותו משם.

3. החומר הוא זול, ולדעתי צריך לעלות בגבולות לירה ישראלית אחת לליטר; כמות זו מספיקה לבדיקת 50—60 פרות לפחות (שנים מספר הכינונו את החומר בעצמנו, במעבדה האיזורית בגליל-העליון).

4. הקעריות לנטילת הדגימות מיובאות כיום מגרמניה ומארה"ב, אבל כשיהיה בהם שימוש נרחב, אפשר יהיה לייצר אותן בכל מפעל למוצרי פלאסטיק בארץ, ומחירה לא יעלה על לירות ספורות.

5. נשאלת השאלה העיקרית — מי יבצע בדיקות אלה? לדעתי ישנה אפשרות אחת — לארגן זאת על בסיס איזורי. כל איזור צריך

ברצוני להעיר למאמרו של אוריאל לוי בחוברת מס' 108 המתייחס למבחני גירוי עטין לפי השיטה הקליפורנית (סמ"ט). שיטת בדיקה זאת איננה חדשה בארץ, לא מעט נכתב ונידון בה בספרות המקצועית שלנו, וביוזמת ד"ר קטהיין והוועדה האיזורית של בוקרי הגליל-העליון הפעלנו אותה במספר משקים באיזור. מאז נעשו כבר עשרות אלפי בדיקות בעדרים, ופעולה זאת נמשכת ומנוצלת בהצלחה במספר משקים בעלי תודעה, שידעים לנצל את תוצאות המבחן לצמצום דלקות העטין בעדרים.

על שיטה זאת, שנפוצה בארצות-הברית וב-אירופה ומשתמשים בה מגדלי-בקר רבים ונאורים, מופיעים תכופות מאמרים וסיכומים בספרות המקצועית ומותר לנו בענין זה להסתמך על הניסיון הרב בחו"ל, שהוכיח את יעילות הבדיקה כאינדיקטור טוב, מהיר מאוד, כיוון שהתוצאה מתקבלת מהבדיקה הנערכת בעת החליבה ממש. שיטה זאת זולה ביותר ובשילנו היתרון הוא בכך שלא נזקקים למומחים מיוחדים ומעבדות עם ציוד יקר שכה חסרים בארץ.

נסיונות מספר להנהיג שיטת סמ"ט בארץ נעשו במשך שנים רבות. שלמה גל (מזכיר מועצת החלב), בשבוב מסויר בארצות-הברית התרשם מיעילות השיטה וניסיונו במשותף לארגן את ביצועה, (קודם בגליל-העליון כאיזור ניסיוני), אבל לא נמצאה אז התמיכה הדרושה, והדבר לא יצא לפועל.

משרד החקלאות
המכון הוטרינרי

שם המשק :-

שם הפרדה:-

[illegible]

למשק כשהגירוי בעטין הוא חזק (דרגה 4-3) בטרם מופיעה דלקת קלינית.

10. סיכום הבדיקה מראה את מצב העטינים של כל פרה בעדר, ובמקרה וקיימת עליה במספר הפרות המגיבות, הרי זהו ה"אור-האדום" המחייב בילוש אחר הגורמים לכך. הסיבות שמי צאתי אני עד כה הן: (א) ציוד חליבה במצב לא תקין, ובמקרה אחד — ספיקת הוואקום שירי דה באופן דראסטי; (ב) הכנסת חולב חדש ללא הכשרה מספקת, והעיקר — ללא פיקוח מספיק; (ג) במספר מקרים — ירידה במצב הסניטארי של הפרות, הצפה בסככת הפרות ועוד ועוד.

לסיכום:

בדיקת סמ"ט כאינדיקטור לסכנה של התערבות דלקות עטין קליניות הוכיחה יעילותה ואפילו אם המהימנות אינה כדי 100%, כדברי המבקרים, הרי אין לנו במקום זה אמצעי יעיל יותר. יש אפשרות לארגן ללא קושי את ביצוע העבודה בכל איזור המעוניין בכך, ודרושה רק התוודעה לכך.

אין צורך בהשקעות כספיות רציניות, והכלים והריאגנט נמצאים בארץ.

יש כבר ניסיון רב בעולם וקצת גם בארץ המוכיח יעילות הבדיקה הזאת, ואין צורך בנסיונות נוספים בארצנו.

לדעתי צריכות הוועדות האיזוריות של חברי קרים להטיל על עצמם את המשימה ובעזרת התאחדות מגדלי-בקר לארגן את הביצוע.

אליעזר ישראלי

(כפר-בלום)

למצוא בוקר, שיבצע את העבודה אחרי קבלת ההכשרה הדרושה לכך. אם אין מוצאים אדם כזה באיזור — אז יכשיר כל משק אחד מי בוקריו שיבדוק את עדרו הוא בכל חודש. חשוב ביותר שזה יהיה איש קבוע.

6. את ההכשרה הדרושה ניתן לבצע במסגרת יום-עיון לבוקרים בכל איזור, שיבוצע באחד המשקים — ובמפת, כדי שאפשר יהיה לקחת דגימות חלב מפרות שונות. יש לנו בי-ארץ רופאים ובוקרים שרכשו כבר ניסיון ואני מקווה שגם יסכימו להדריך.

7. ההוצאה הכספית לביצוע הבדיקות של עדר המונה 15-20 פרות תעלה 2-3 ל"י עבור החומר + 3-4 שעות עבודה בחודש.

8. טופסים לוישום התוצאות ישנם מוכנים במכון הווטרינארי (הוכנו על ידי ד"ר רוזנצ' ווייג, מהמחלקה למחלות עטין). העתקים מזה יכול כל איזור לשכפל בשביל כל המשקים שלו.

9. מצורף כאן טופס (כדוגמת הטופס האמריקאי שהציע פרופ' שלם), בו רושמים את תוצאות ביקורת התנובה החודשית, תוצאות סמ"ט, כשהבדיקה נעשית בצמוד או למחרת ביקורת החלב, ותוצאות בקטרילוגיות, אם נערשות כאלה במשק. הטופס הוא לכל פרה, לכל תקופת החליבה בו גם עקום לציון הירידה הנורמאלית בהמשך התחלובה, אם על הפרה אין עוברים משברים כלשהם. טופס זה נותן תמונה ברורה של המיתאם בין תנובת החלב לבין תוצאת אות סמ"ט, ואפשר אף לבחון מהו ההפסד הנגרם

למשפחת חי הברון

ברכה מ. זיילב

לנשואי בנם אב. ים עם בח"ל ניצה

הנהלת ההתאחדות ועובדי המשרד